

24. 2. 2023 – 1. postní – Prohlášení => zvěstování o kříži f. Štěpán Marosz

Čtení: Izajáš 53,1-12; 1. Korintským 1,18-25

Písně: 589 – Buď sláva Bohu, 531 – Proč jen mlčíš, Pane, 374 – Ó Beránku nevinný, SVP, Díky za Tvůj kříž, 169 – Jak rozkošné a míle

Ústředním bodem Večeře Páně je Kristova smrt. Bůh v chlebu a víně zvěstuje svůj bezplatný dar v podobě Spasitele a je to ukřižovaný Spasitel, ke kterému směřujeme. V podstatě však Bůh nejenže hlásá Kristovu smrt za nás, ale my jakoby slyšíme ozvěnu tohoto hlásání, když na oplátku zvěstujeme zprávu o této smrti druhým. Pro každého z nás je naše vzájemné svědectví jen slabou ozvěnou mocného hlasu nebeských polnic, ale přesto jde o stejnou zprávu. Prostřednictvím tohoto obřadu, ať už ve slovech ustanovení se vší milostivou výzvou k přijetí darů, nebo v našem přijetí těchto darů, se nám Bůh představuje a my se společně podílíme na velké základní pravdě evangelia, **že Kristus zemřel za naše hříchy.**

Tato centralizace tématu kříže v poselství večeře je ústředním tématem Nového zákona, kterým je ukřižovaný Kristus – jádro svědectví apoštolů. To lze vidět například v samotné struktuře evangelíí.

Běžné životopisy jsou podány tak, že čas běží na pozadí ústřední postavy a úspěchů jejího života. Ale v evangelíích, jak se může někomu nepřilíš znalému tématu zdát, je před popisem událostí posledního týdne nebo dokonce posledních hodin Ježíšova života příliš velký časový prostor. Zřejmě se s něčím takovým setkáváme proto, že šlo o to, aby byl mimořádně zdůrazněn svrchovaný význam Golgoty.

Totéž se objevuje i ve Zvěstování. Když apoštol Pavel připomínal Korintánům svou první návštěvu u nich a kázání, které slyšeli, zdůraznil její podstatný obsah slovy: "Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi nebudu znát nic než Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného" (1 Kor 2,2). Na základě své židovské výchovy a rabínského vzdělání si byl plně vědom toho, že toto poselství je pro Židy jakousi urážkou, stejně jako je dodnes pro všechny, kdo vkládají naděje do vlastního úsilí – zaměřeného na získání Boží přízně. Stejně tak si byl na základě svého řeckého vzdělání vědom opovržlivého pohrdání, s nímž intelektuálové o jeho evangeliu hovořili a považovali ho za bláznovství. Apoštol si z toho však nic nedělal a psal s důvěrou: "my kážeme Krista ukřižovaného. Pro Židy je to kámen

úrazu, pro ostatní bláznovství, ale pro povolání, jak pro Židy, tak pro Řeky, je Kristus Boží moc a Boží moudrost. " (1 Kor. 1,23-24).

Téma ukřižovaného Krista, kázané služebníky evangelia a vznešeně prezentované u stolu Páně, zůstává tématem oslavených svatých v nebi. Vidění, jehož byl Jan svědkem na ostrově Patmos, je viděním, v němž Bůh odhruje závoj a dává nám nahlédnout do nádhery toho, co je v nebi. **Zástup lidí ze všech generací, národů a jazyků navazuje na téma, které po staletí dominovalo životu církve na zemi.** Večeře Páně byla cestou ke svatební hostině Beránka, ale téma slávy zůstává stejné. A tak můžeme slyšet, jak ti, kdo se radovali na zemi, zpívají chvalozpěvy ukřižovanému Spasiteli a nyní, když se ocitli ve velkém chóru vykoupených, činí totéž tím, že říkají: "od Ježíše Krista, věrného svědka, prvorozeného z mrtvých a vládce králů země. Jemu, jenž nás miluje a svou krví nás zprostil hříchu učinil nás královským kněžstvem Boha, svého Otce – jemu sláva i moc navěky. Amen." (Zj. 1,5-6). Ať už se tedy jedná o kázané slovo slyšené z kazatelny, nebo se s viditelným slovem setkáváme u stolu Páně, jádro poselství zůstává stejné, **a tím je Kristus ukřižovaný.**

Výpověď o Ježíšově smrti začíná uvedením důvodu jeho ukřižování. Snadno lze najít řadu faktorů, které vedly ke kříži. Byla to zarytá nenávisť duchovních vůdců, kteří zosnovali jeho smrt a byli připraveni použít jakoukoli metodu, dokonce i křivou přísahu, aby celou záležitost dotáhli do konce. Byl tu zbabělý Pilát, který měl uplatňovat zákon s nestranností tradiční pro Římany. A nakonec tu byli pokorní lidé, kteří se na tom všem podíleli – vojáci, kteří Ho bičovali a bičovali, vysmívali se Mu, a nakonec Ho přibili na kříž. Ale nad tím vším bylo ještě něco neviditelného, ale nesmírně důležitého. Vždyť Ježíš se jim mohl snadno vymanit z rukou, jak o tom sám řekl v Getsemanské zahradě, mohl požádat o pomoc legie andělských vojsk. On však nic nevyužil, protože poznal a přijal konečný důvod své smrti. Výstižně to líčí prorok Izajáš. "Jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech." (Iz 53,6b) Přečtěme si dnes doma v klidu celou kapitolu 53 proroka Izajáše ...**Můžeme si tedy pokaždé, když se ocitneme u stolu Páně, připomenout, že Kristovo tělo bylo vydáno za nás a jeho krev byla prolita za nás, a můžeme ukázat na toho, kdo ho vydal na kříži.**

Abraham byl připraven obětovat svého syna Izáka, ale Bůh chlapce ušetřil a vrátil mu svobodu. Pavel však napsal tato slova: "On neušetřil

svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?" (Řím 8,32).

V souvislosti s Večeří je nám představena ještě jedna pravda týkající se Kristovy smrti – její absolutní konečnost. Jeho smrt, říká Písmo, byla "jednou provždy"; oběť byla úplná a neopakovatelná. Když Ježíš na kříži zvolal: "Stalo se!" - nebyl to výkřik slabosti umírajícího člověka, ale výkřik důvěry Vítěze, jehož dílo bylo vítězně dokonáno. Zde lze citovat nádherná slova Thomase Cranmera při příležitosti bohoslužby přijímání: **"Kristus svou vlastní obětí přinesl dokonalou a dostatečnou oběť za hříchy celého světa"**.

V "horní místnosti" byla v jednu chvíli mezi podáváním chleba a vína významná přestávka. Po skončení večeře vzal Kristus kalich. Tato přestávka dramaticky ukazuje oddělení těla a krve, k němuž dochází při smrti. Je zde zdůrazněna konečnost jeho oběti. Někdo to může přejít lhostejně, ale stojí za povšimnutí, že v naší bohoslužbě přijímání zachováváme, byť ve slabé formě, toto oddělení chleba a vína. Následuje děkovaná modlitba za chléb a jeho rozdělování, věřím, že tak činíme ve svém srdci a mysli. Po ní následuje rozdávatí vína. V tomto se projevuje, že při Kristově smrti došlo k oddělení těla a krve.

K bohatému vyznání jeho smrti, které se ve večeřadle projevuje, je však třeba ještě něco dodat. **Máme tu lámání chleba a rozlévání vína, což je pro nás opět zvláštní poselství. Kristus nezemřel v tichu svého domova obklopen přáteli.** Byl brutálně veden na smrt na římském nástroji smrti. Krev v žilách vypovídá o životě, ale prolitá krev svědčí o smrti. A právě zde je smrt zobrazena. Nevypovídá jen o smrti, která byla způsobena za násilných podmínek, **ale o smrti oběti, která položila svůj život za svůj lid.**

Lomený chléb vypovídá o jeho rozlámaném těle. Je však zřejmé, jak vyplývá z modlitby u stolu Páně, že pro křesťany je něco těžšího než správně pochopit význam lámání Jeho těla. Prolití Spasitelovy krve pochopit dokážou, neboť velikonoční beránek je toho přesným vysvětlením. Jakou pravdu však představuje násilí způsobené na Jeho těle? V odpovědi se ptáme, jakému účelu sloužilo Jeho tělo, pokud jde o Jeho život a službu. V první řadě to byl mechanismus poslušnosti. Když došlo k vtělení v Mariině lůně, nastal důležitý okamžik sebeobětování, který apoštol Pavel tak výstižně vylíčil jako **"přijetí podoby služebníka"** (Filip. 2,7). Navíc to byl nástroj jeho služby. **Jeho nohy ho nesly ve věcech milosrdenství. Jeho oči viděly lidské potřeby. Jeho ruce se**

natahovaly, aby se dotýkaly malomocných a žehnaly dětem, a nakonec byly vztaženy na kříž. Jeho tělo tedy vypovídá o naprosté poslušnosti Otcově vůli, a když bylo toto tělo zlomeno na dřevě, byl to poslední stupeň Jeho poslušnosti. "A byl poslušný až k smrti, a to k smrti na kříži" (Filip. 2,8).

Chléb se však dává těm, kdo přicházejí v pokání. Slovo odtud je velmi osobní: "Kristovo tělo bylo za vás (za tebe) rozlámáno". Bůh nás konfrontuje s naší vlastní nespravedlností. Naprosto jsme nedosáhli úrovně spravedlnosti, kterou nám ukládá Zákon. Výkřik srdce stojí na místě spravedlnosti, která uspokojí požadavky svatého Boha.

Protože lámání chleba hovoří o jeho rozlámaném těle a jeho aktivní poslušnosti, tak kalich hovoří o jeho prolité krvi a jeho dobrovolném přijetí trestu za naši neposlušnost. On nebyl jen výjimečným subjektem Zákona, ale také bytostí, která ve své milosti přijala vinu přestupníků Zákona. **Podřídil se Božímu zákonu za svůj nespravedlivý lid a v důsledku jeho porušení trpěl a prolil svou drahocennou krev. Pokaždé, když je na stole, v našich rukou a ústech rozlámáný chléb, připomíná nám jeho rozlámané tělo.** Znovu a znovu zvěstuje slávu Jeho spravedlnosti, zdokonalené jakoby Jeho smrtí, která byla zaznamenána na náš účet.

Protože klíčovým prvkem daru Jeho těla je dokonalá spravedlnost, které bylo dosaženo za nás, **prolití Jeho krve zdůrazňuje trest, který byl zaplacen, vinu, kterou nesl, a následné očištění, které nám bylo zpřístupněno skrze víru v tuto prolitou krev.** Rozlámané tělo vypovídá o Jeho úplné poslušnosti a prolitá krev zdůrazňuje neodvolatelnost Jeho oběti, která splnila všechny požadavky zneuctěné Boží spravedlnosti a již nikdy se nemusí opakovat. V obou případech je silně zdůrazněna osobní stránka této oběti: **"Toto je mé tělo za vás ... toto je má krev vylitá za vás"**. Když zaznívají jeho slova a **když chléb a kalich držíme v rukou, Pán nám připomíná, že jeho smrt nebyla nějakou izolovanou soudní událostí, ale že měla na mysli konkrétní lid, který přišel vykoupit.**